

A Recurrens, est, qui ad quantum excurrit magnitudinis aut uehementiæ, in alijs rursus ad tantundem recurrit. Formicans, est prauus, inanis, frequens, obscurus, omnium ad extremum deductus. aut hoc modo, Formicans, est, in quo circa digitos arteriæ incumbentes imago ueluti formicæ sit ambulantis: quamobrem & paruus is est, & obscurus. Phrenitis, est mentis delirium cum febre acuta, ac floccorum collectu: & mentis emotio: & huius impeditio pulsuum: & sapiendi obliuio: uel offensa præcordiorum breuis cum tremore, & uocis exilitate, & à maligna febre maxima ex parte facta palpitatione. Lethargus, est delatio in somnum nõ facile excitabilis, quæ cum coloris uitio, & flatuoso œdemate, nec sine ipsarum quoq; solidarũ partium, ac pullifici spiritus languore prouenit, ferè in debili febre, ac maligna. fiũt uero lethargi partim affecto principio, partim ab scessu. Angina ea, quæ synanche à Græcis dicitur, est affectus colli acutus, difficilis, qui ægrotum angit præfocatione. aut ita, Synanche, est phlegmone, alijs extra collum, ut partes tumescant, alijs intra tonsillas, ut simul partes quoq; afficiantur respirationis, & ægra spiratio consequatur. Conuulsio, est affectus, qui neruis ac musculis accidit, cum modo corpus totum, modo pars eius uolũtatis iniussu trahitur. Tetanus, est extẽsio, fixioq; in corpore neruorum omnium, & musculorum. uel hunc in modum, Tetanus, est conuulsio in rectum, cum collum, ac maxillæ trahuntur, dentes

B cohærent, neq; annuere collum potest, neq; reuere. Emprosthotonus, est cum trahitur collum ac retro flecti non ualet. Opisthotonus, est cum retro trahitur, neq; deflecti in partem anteriorem potest. Comitialis morbus, est oppressio mētis sensoriorumq; is, qui affligitur, concidit repente: eiq; insuper accidit, ut spuma per os efferatur. Catochus, est, cum sensu priuatur anima, corpusq; omne uelut gelu obrigescit. Catochi tria genera sunt, somnicolosum, lethargo proximũ: alterum uigilans, cui affinis tetanus est, & quæ præfocatio uulua appellatur: tertium genus est catochi, qd phreniticum non inerudite quis nominauerit. fit enim ex mistis inter se morbis catocho & phrenitide: quemadmodum & Typhonia, quæ uel delirus lethargus, uel lethargicum delirium est.

Apoplexia, est detentio mentis cum ereptione sensuum, & corporis resolutione. (item Apoplexia, abolitio est in neruis omnibus sensus & motus. uel Apoplexia sensus motusq; priuatio in toto corpore est cum principalium offensione actionum. conflatur autem à frigido humore præcipuos cerebri uentriculos confertim opplente.) Apoplexia porrò à Paraplexia, ut à toto pars, differt. apoplectici nanq; prorsus & paraplectici sunt: paraplectici uero nõ omnino & apoplectici. differunt quoq; eo, quod sani mente paraplectici, resoluti parte una corporis sunt, aut pluribus: apoplectici & his, & mente, & toto. paraplectici demum dicuntur, quibus dextrę tantum partes, aut sinistra resolutione elanguescunt. Peripneumonia, est phlegmone pulmonis cum febre acuta, & spirandi difficultate: rubent aut & in ipsis ægrotantibus malæ. Pleuritis, est dolor lateris, ac succingentis membranæ, usq; ad clauiculam, & summum humerum, & scapulam pertinens, cum febre acuta, minimeq; intermittẽte, non sine dolore confodiente, simul & horrore, & spirationis difficultate, & tussi. Cardiacæ dispositio, est innati roboris labefactatio, & languor. fit plerunq; cõflicante ore uentriculi & stomacho, cum sudorum immodica ui. sunt, qui cardiacæ. i. corde phlegmone laborante fieri affectum putauerint, atq; ob hanc uirium exolutionem, quod euenit malũ, cardiacam uel dispositionẽ, uel syncopen nominarint. Inflatio, est, cum spiritus copiosior genitus in stomacho detinetur, ipsumq; & cum eo uentriculum distendit, quo fit, ut dispensatio præpediatur alimentũ. Cholera, est affectus peracutus, ac grauis, quæ per uomitus in catarrhum, id est defluxum, protinus hominem detulit, aut ex alui profluuio & multa excretionem in tormina, atque non multo post in id genus febres, quales in intestinorum difficultatibus fiunt, atq; in malignas ablegauit. aut sic, Cholera, est acutus affectus cum uomitibus biliolis multis, aluiq; deiectionibus, suris quoq; se cõtrahentibus, ac frigescentibus extremitatibus. fiunt in his ægris & pullus minores, obscurioresq;. Ileus, seu uoluulus, est phlegmone intestinorum, quo malo nec flatus infra, nec deiectiones transmittunt, uermina sequuntur ualentia, cruciatusq; intolerabiles. Aurigo, seu Morbus regius, arquatũsue, est bilis refluxio in cutem, quo fit, ut superficies tingatur, luteaq; fiat, & uitiatur cutis. albæ quoq; in uentre deiectiones fiunt eo morbo affectis. Insania, est alienatio mentis euariatioq; à cõmuni hominum ritu, ac sanorũ moribus, sine febre. Melancholia, est affectus, qui mentẽ lædit, nõ sine graui animi molestia, atq; auersione à rebus charissimis, fit sine febre: nonnullis uero eorum, si atra bilis accesserit multa, stomachum usq; adeo infestat, ut & euomat, simulq; mens hoc modo uitiatur. Cephalæa, est passio, quæ per quosdam circuitus intolerabilem capitis dolorem affert: quo circa & aures sonant, & rubent oculi, ac prominent: simul uero distenduntur & ipsis ægrotis uenæ frontis, & rubor in facie est. Heterocrania, est, ubi modo in parte sinistra capitis, modo in dextra dolor accidit, ac quandoq; intensiones, interdum remissiones infert. Scotomatici. i. uertiginosi appellant, quibus obtenebrationes contingunt, uideturq; n̄s circũferri caput, & lucis incerti ac uagi in tenebris splendoris oculis obuersari. Catarrhus. i. defluxus, est multorum delatio humorũ per palati foramina & nares, (qui descendentes subiecta loca male habet,) ac in exitu unã cũ flatu egrediẽte strepitem quendã faciunt. Hydrophobos. i. aquæ reformidatio, est affectus ex canis morfu rabie furentis. fit cũ potus auersione, conuulsione, & singultu. his uero & deliriũ superuenit. Bulimos. i. ingens fames, dispositio est, in qua fit cibi inquisitio ex paruis

interuallis. q̄ hac detinent, et resoluunt, & cōcidunt, decoloresq̄ sūt: perfrigescūt ijs extrema cor
 poris: torquet stomachus. uixq̄ pulsus percipit. Phagedæna, est constitutio, in qua multū appetē
 tes cibum, sumētesq̄ immodicum, nō ipsum retinet, sed ubi eiecerint, rursus appetunt. Tabes, est
 ulceratio pulmonis, uel thoracis, uel faucium, ut & tussicula, & debiles comitentur febres, & cor
 pus conficiat. est em̄ tabes, phthisis à Græcis cōmuniter dicta, omnis diminutio corporis, ac colli
 quatio. ea uero, quam phthoen proprio uocabulo appellant, corporis cōsumptio ex ulcere ac de
 molitio est. dicta Græcis est phthisis à uerbo φθίνω, qd̄ est diminui. Dyspnoici, sunt, in quibus spi
 ritus, uelut per angustas uias actus, eliditur expiraturq̄. Asthma, est affectus, qui ualentē conatū
 respirādo, difficultatēq̄ importat, simulq̄ sedere aliquos cogit ac resurgere. Iecinorosi, sunt, quos
 iecoris dolor comitatur diurnus cum tumore, & duritia, & corporis colore malo. superuenit ijs
 febris ardens, & lingua exarescit. Scirrho affectū iecur est, cū circa ipsum tumor adest durus, & ta
 ctui renitens, nec dolorificus. Lienosi, sunt, quibus contracta phlegmone lienes ad naturę statum
 non redeunt, nec phlegmone liberantur, sed permanet ipsis duritia, quapropter & fluctationibus
 per morbos infestantur, & color ipsis corporis permutatur natuius. Scirrhus est lienis, cum maior
 lien, & durus admodum, et tumore distētus sentitur. Diarrhœa. i. profluuium, copiosior fluxio est
 alui diurna, sine phlegmone & ulceratione. Cœliaca dispositio, est alui fluxio non recens, sed
 diurna, cum uermibus, multisq̄ excretionibus, corpore simul marcescente. Dysenteria, id est
 intestinorum difficultas, est intestinorum exulceratio cum phlegmone, & cruentorum, faciēq̄ si
 milium strigmentorum secretionē, nō sine alui, intestinorumq̄ morfu, ac cruciatu. Tænesmus, est
 dispositio, ad partes inferiores rectumq̄ ipsum intestinū pertinens, in qua impetus, cupiditatesq̄
 desidendi plures, pauci uero excretiones fiant. (uel ut aliq̄, Tænesmus, est recti intestini mordica
 tio, quam biliosi, acresq̄ humores faciunt, cum exurrectione crebra, cupiditateq̄ egerēdi, tametsi
 exigua excernantur.) Lænteria. i. leuor intestinorum, est dysenteria magna ex parte comes affe
 ctus, quādo ob factas ex ulceribus cicatrices, spissioribus, leuigatioribus, indolētioribusq̄ reddi
 tis intestinis, necesse est, ut cibi prius, quā assumpti cōcoquantur, ocyus ad excretiones decurrāt,
 utiq̄ inpromiscui, incocti, quales ingesti fuere. (aliq̄ uero sic, Lænteria, est tota simul, celerrimaq̄
 trāmissio ciborū, cum tales excreti sunt, quales deuorati.) Colica dispositio, est cōstitutio plenio
 ris intestini diurna, in qua spacijs tēporis interiectis cruciatus intolerabiles, difficultates respirā
 di, sudores, perfrictionesq̄ adoriunt. Hydrops. i. aquæ intercutem species ea, quæ anasarca. i. per
 carnem dicitur, est, cum corpus totum intumuit œdemate, atq̄ humore circumluit, peruertuntur
 & ægrotis pudenda, ciborū appetitus tollitur, & febris comitatur. Hydrops ascites. i. utricularius, G
 est, in quo uenter, & scrotum, cruraq̄ intumescunt, superiores aut̄ partes extenuantur, & graciles
 fiunt. Hydrops tympanias, est, cū in uentre spiritus plus inuenitur, humoris minus, ac si quis pul
 sauerit, sonus exauditur. Nephritis, est renum phlegmone cum dolore uehementi, qn̄q̄ uero & uri
 næ difficili transitu, in qua fibrosa quædā, uel arenosa cū modico sanguine excernunt. Lithiasis. i.
 calcularis morbus, est calculi generatio in uesica, per quæ urinæ excretio prohibet. alio modo. Li
 thiasis, est affectus, qui distentiones affert uesicæ, simul uero & imus ueter distēditur, nec raro ad
 præputium ea distētio peruenit: superaccedūt ijs & urinæ suppressiones, utiq̄ cum prouectus la
 pis uias excrementi intercluserit. Straguria. i. urinæ stillicidiū, est excretio urinæ guttatim distillan
 tis. Ischuria, absoluta prorsus urinæ suppressio est, quæ periculū affert. Octo porrò modis inhibe
 tur urina, phlegmone, scirrho, sanguinis cōglobatione, resolutione, calculi procidentia, renū con
 sensorio affectu, ulceratione, calculari morbo. Fiunt in renibus calculi, quādo in corporibus illis
 humorum crassorum copia cum febrili caliditate coiuerit. (uel aliter, Generantur calculi in reni
 bus, ubi collecta in ijs cū proportionali febre crassorum humorum copia fuerit, à qua superassati
 ad calculi transeūt generationē.) Gonorrhœa. i. genituræ profluuium, est excretio seminis mor
 bum importans, cum quo tabescit corpus, decoloraturq̄. fit malum hoc uasorū seminalium robo
 re soluto adeo, ut quodā modo languētes ijs semē haudquaquā retineāt. Satyriasis, est affectus cū
 genitalis mēbri tētigine, simul se tendentibus eius particulis. sunt quibus & seminis eiectio cum
 uoluptate fiat. hi uero mente exturbanē, neruorū tentio & seminis fit. Ischias, est coxēdicis dolor
 diurnus, nec solutu facilis, aut sic. Ischias, est morbus ualidum dolorē coxæ per circuitū inferēs,
 qui dolor uel usq̄ ad poplitē, & surā descēdat. Arthritis. i. articularis morbus, est phlegmone sta
 bilis, circa articulos consistēs, dolorēq̄ ingerens uehementē, neruis nimirū patiētibus, Podagra,
 est affectus, qui circa pedes oritur, & dolorē mouet, patiētibus neruis, idq̄ alijs cū ardore, alijs cū
 algore. Paralysis, hoc est resolutio, affectus est, quo uolūtarius motus offendit. is circa partes, aut
 partem aliquā fit. perficitur aut̄ neruis musculisq̄ perpeffis. Scelotyrbe, quasi cruris turbā uel per
 turbationē dicas, species est resolutiōis, qua erectus ambulare homo nō potest, & latus aliās in re
 ctum, quandoq̄ sinistrū in dextrū, nonnunquā dextrum in sinistrū circumfert, interdū quoq̄ pedē
 nō attollit, sed attrahit, uelut ijs, q̄ magnos cliuos ascēdūt. Perosis. i. oblatio, est priuatio, impedi
 mentū ue naturalis functionis, aut alicuius mutilatio particula. Lepra, est cutis mutatio in habi
 tum, qui præter naturā sit, cum asperitate, & pruritibus, doloribusq̄, nonnunquā & squamis de
 cidentibus, interim secus, plures hæc etiam corporis partes depascitur. Elephas, est affectus, qui
 cutem

A cutem crassam, atq; inæquabilē reddit, liuor adest tū cuti, tum oculorū albis, exeduntur partes manuum, ac pedū summæ, ex quibus sanies liuida, ac foetida emanat. Impetigo, est summæ cutis asperitas cum multa prurigine. Medicinæ duæ sunt partes summæ, contemplatio, & actio. antecedit actionē contemplatio: siquidē considerare prius aliquid conuenit, itaq; deinde agere. nam præceptio ratione constans, exercendorū operum principiū est. Partes medicinæ quinque sunt, quas & species quidā nuncuparūt: naturæ indagatrix, cognitrix affectuū, uictus institutrix, materialis, curatrix. Indagatrix naturæ, est, quæ circa contemplationē uersatur regētis nos ac moderātis naturæ. Affectuū cognitrix, quæ id, quod præter naturā est, dignoscendū suscipit. Uictus institutrix, q̄ in sanis atq; ægrotātibus uictu inducendo meditat. Materialis, quæ circa materiā se habet corpori nostro medentē. Curatrix aut, quæ circa sanitatis deperditæ reuocationē, eius restitutionem operam nauat. Fit phlegmone in utero cum uētris atq; inguinū cruciatu, ac febribus, qua & sinciput laborat, & tendonum contractio adest, & oculorum dolor. Abscessus tūc est in utero, cum intensus est dolor, pulsatq; & usq; ad imum uentrem, & inguina, ac lumbos pertingit, & febres adoriuntur. Vterina suffocatio, est affectus per recursum uteri: correptæ ea corruunt, uocisq; impotes redduntur: quare nec manifesta ijs amplius respiratio fit, & suspenduntur hypochondria, pulsus quoq; obscurus habetur, ac tardus. Muliebris fluxus, est humorum delatio per uterum ad multum tempus perdurans, quam eius facit excretio. Albus fluxus, est cum alba sunt, quæ excernuntur, apparent tumores in facie, partes quoq; sub oculis intumescunt, nonnullis uero & uenter, & crura. Rufus est fluxus, cum subrufa excretio demanat, doloresq; in lumbis nascuntur, atq; inguinibus. Fluxus ruber est, q̄n tale id manet, quod excernitur, qualis sanguis iugulata recens uictimæ apparet. excidunt sanguinis globuli, dolor habet, & ardor, ac stridor: laborant quoq; ipsa pudenda, & imus uenter. Niger fluxus, est, cum nigræ excretionis prodeunt. corpus ægre spirat exhalatq; & in pudenda dolor incumbit. & extenuantur mulieres. Erysipelas. i. ignis sacer, in utero est, ubi is perinde afficitur dolore, atq; ij, qui indeclinabiliter ab igne uruntur, ardorq; ille in quibusdam alijs ad alios uteri locos transmigrat. Scleroma. i. durities, tumor est duriusculus, qui in parte uulvæ aliqua nascitur, fitq; plerunq; ex phlegmonis, quæ diu permansere. Scirrhus in utero, dispositio est in eius aliqua parte, ut sit durities renitens, tumens, inæqualis, magnaq; ex parte uacans dolore. Carcinoma in utero, est tumor sine ulceratione, inæqualis, uerrucosus. Pilorū nouē sunt affectus, rhopalosis. i. uelut in baculos, coagmentatio, dichophyia, quasi bifurcatio, quassatio, atrophia. i. alimenti sensus priuatio ariditas, canicies, fluxio, alopecia, ophiasis. Rhopalosis, Concretio est summorum pilorum indiuisibilis, qui etiam nō amplius crescant. Quassatio, est casus inæquabilis pilorum non dissimilis ijs, quæ abscedit bipēnis. Atrophia, est gracilitas eorum nimia, qui nec amplius augetur. Ariditas, lanuginosa eorundem superficies est, puluere conspersis adsimilis. Canicies, est pilorum ante legitimā ætatem cōmutatio in album. Fluxio, est pilorum defluuium, quæ tabescentibus magna ex parte, atq; ex diuturno morbo cōualescentibus euenit. Alopecia, est cum color albidior redditur, qua mutatione auri colorem referētes pilī radicitus decidunt. Ophiasis, mutatio est coloris, antedictæ proxima, cæterum ad maiorem, q̄ in illa, pilorum densitatem, cum tortuosa nudatione. Fracturarum octo in capite sunt differētię: rhogme. i. fissura uel rima, eccope. i. effractio, engisoma, id est propinquatio, ecpiesma. i. expressio, camarosis, quasi cameratio, aposceparnismus, quasi dedolatio, thlasma, id est cōtusio, apecheme, ac si resonitū dicas, quidā uero cōtusionē nō admittūt, & resonitū fissuræ subijciūt. Rhogme, est ossis interruptio p̄ superficiē recta, & uel angusta, uel lata. Eccope, diuisio est caluæ, qua os offensum refractū est. Engisoma, ptusio est ossis, cū pars affecta in profundū descēdit, ac sup̄ illæsum os corruit. Ecpiesma, caluæ in multas partes diffractio est, simul ubi intrusæ ossis partes in imū decubuerint, ac mēbrā innixu suo premāt. Aposceparnismus, abscessio est ossis, cū eius pars decussa uulnerādo fuerit.

D Camarosis, est ossis perruptio, cū ex alterutra refractū parte similē camerae figurā acceperit. Apechema, dirēptio est ossis superficialis, uel etiā profunda in partib. ictui oppositis. Cōtusio, est recessio caluæ in profundū, sine fractura. fit in puerili potissimū ætate: planius uero, quod dicimus intelliges, si, qd in stāneis accidit uasis, cōtemplaberis. Tres circa oculos fiunt affectus: phlegmonæ, fluxus, ulcerationes. Ulcerationū in oculis differētię sunt, argemon. i. albor, nepheliō, hoc est nubecula, epicauma, hoc est inustum, bothriō. i. foueola. phlictis. i. pustula, albugo, carbunculus, mycephalum. i. muscæ caput, suppuratio, seu unguis, staphyloma. i. uua, hæc cum percussu eueniunt. sine eo ulcerationis affectus hi sunt, mydriasis, id est occæcatio quasi ferramēto candente administrata, tabes, atrophia, nyctalops, quasi lusciositas, suffusio, glaucoma, resolutio, myopialis quasi cōniuentia, strabismus, pterygium, id est pinnula, encanthis. i. tuberculum in angulare, procidentia, chemosis, cōfusio. Est ergo phlegmone, tumor circa oculos, qui cum rubore, & caliditate multa, & motu difficili, ac punctationibus gignitur. Fluxus, est tenuium delatio humorum, quam cohibere nequeas, non ex nostra uoluntate proueniens. Ulceratio, est ruptio circa corneam tunicam, quæ uel ex ictu, uel ex strenua phlegmone oritur. Argemon, est ulceratio, quæ in nigro oculi alba apparet, in albo aut subrubra. Nubecula, est caligo, uel superficialis ulceratio in nigro. Epicauma, est uelut ex igne crustulosa ulceratio, quæ nigro aduenit, nec permanet. Foueola, est cauum

ulcus,

ulcus, ac purū in nigro. Pustula, est abscessus in nigro, humorē continens cū phlegmone, & fluxu. **E**
 Albugo, cicatrix est crassa, & profunda, ulceri induc̄ta. Myocephalū, est exigua uua tunicae por-
 rectio in nigro, muscæ capiti similis, per ulcerationem facta. Carbunculus, est crustulosa ceu ex ig-
 ne ulceratione cum pastione, & fluxu, interdum quoque & bubonibus, & febre. Suppuratio, uel
 unguis, est collectio puris in nigro cū phlegmone fm iridem, ungui consimilis. Confusio, ruptio
 est tunicarum, quæ in profundo sunt, aliqñ ex percussu, interdum spontina, cum profusione hu-
 morum, & pupillæ alteratione. Mydriasis, facultatis alteratio uisoriae est, turbatis humoribus. Ta-
 bes, est pupillæ diminutio cum obscuratione. Atrophia, est paruitas totius oculi, & pupillæ cum
 offuscatione. Nyctalops, est affectus dispositoq; oculorum sine conspicua causa. usu aut̄ sic haben-
 tibus euenit, ut interdiu non cernant, noctu uero conspiciant. Glaucoma, est naturalium humo-
 rum in glaucum colorē mutatio. Staphyloma, est, quod in pupillæ loco confurgit acino uuae simi-
 le. Procidētia, est, cum ab ictu aliquo uiolēto, aut strāgulatione, cum cōtinua febre, uel capitis do-
 lore prolapsus oculus fuerit. Myopiasis, est dispositio ab ortu contracta, qua p̄p̄inqua cernimus,
 remota uel parum, uel nihil omnino. Strabismus, oculi musculorum nō omnium, sed aliquorū re-
 solutio est, ob quam causam uel sursum, uel deorsum, uel in latera nuunt oculi. Hippus. i. equus, di-
 spositio est à generatione prodiens, qua instabiles fiunt oculi ac semper mouentur, utiq; motum **F**
 sustinentes in concussu, & tremore assiduo consistentē. hanc dispositionē ἵππου. i. equum uocauit
 Hippocrates. affectus aut̄ est oculum firmantis musculi, qui uisoriae basim instrumēti complexus
 est. Chemosis, est ambientis oculum membranæ, quod album quoq; appellatur, affectus albæ car-
 nis per similes. Circa genas angulosq; oculorum hi contrahuntur affectus. scabies. phthiriasis. i. pe-
 dicularis morbus. criche. i. hordeolum. chalaza. lithiasis, id est morbus calcularis, trichiasis. i. pila-
 ris affectus. aspreo. lagophthalmon. i. leporinus oculus. ectropion seu inuersio. rhyas, quasi riuu-
 lus. anchilops. staphyloma. Scabies, est summarum genarum, angulorumq; erosio cum pruritu,
 quam acerrima fluctio progignit. Phthiriasis, est scabies circa palpebrarum radices, quæ squamas
 furfuri similes dimittit. Chalaza, globulus est in gena, milij magnitudine, à similitudine grandinis
 sic uocata. eadem quoq; est lithiasis. Hordeolum, est humoris cōcretus circa genam, oblongior,
 hordeum referens. Aspreo est duricia, & asperitas inæqualis, quæ intra genas oritur. Rhœas, est
 angulorum carnis absumptio, ob quam causam effluit lachryma. Trichiasis, casus est genarū, in-
 sitorumq; ipsorum pilorum generatio præter naturam. Tres trichiaseos differentia habentur: phalan-
 gosus, calus, subortus. nonnulli & distichian. i. duplicem ordinem superinuehunt. Est autem disti-
 chia, alterius pilorum ordinis in genæ margine exortus præter naturam. Encanthis, est exuperan- **G**
 tia carnis in magno angulo. Anchilops, tumor in angulo magno confurgēs, atque humoris colle-
 ctionem habens, non perforatus, aut conuio foramine. dictus est anchilops, q̄ prope oculus sit.
 ὠψ enim oculus est, ἀγγί uero prope. Suffusio, est concretio aquosi humoris, quæ uisum magis mi-
 nusue impedit. differt suffusio à glaucomate, tum q̄ concretio sit hæc diluti humoris: glaucoma
 uero, naturalium mutatio humorū in casium colorem, tum quòd in glaucomate haud profus, in
 suffusione aliquantulū cernant. Hydatis, id est aquula, substratae superiori genæ pinguedinis aug-
 mentum est, qua fluunt præter naturam oculi. Lagophthalmon, est cum superior adeo retrahitur
 gena ut oculus, dum clauditur, totum non contegat. Pinnula, corporis excrementia est, quæ cor-
 neæ tunicae inhærescit. Ectropion, est suppullulatio carnis in gena, quæ genā ipsam sua grauitate
 foras cōuertit. causa est genæ euertendæ uel caro adnascens, uel resolutio, uel cū cicatrix induc̄t.
 † Ptilosis, est defluuiū palpebrarum acerrimo fluxu eius rei auctore. Staphyloma, est nigri tunicae
 extētio cum inflammatione, acino uuae similis. Sarcoma, est carnis in naribus præter naturam au-
 ctio. Est uero & Polypus quoddam sarcoma. porrò dictus polypus est à polyphis piscibus. nam, ut
 illi multas habēt ppagines, mollesq; sunt, atq; augētur, ita is quoq; affectus. Differt sarcoma à po-
 lypo magnitudine, & opificio. Ozena, est ulceratio in naribus profunda, tetri odoris, atq; halitū **H**
 emittens. Parotides, abscessus fm aures sunt. hos nonnulli Dioscurus appellarunt, succedunt ma-
 gna ex parte febribus, atq; ab ijs liberant. Leuce corporis in album colorē mutatio est præter na-
 turam. Herpes, est ulcus, quod ex bilis redundātia fit, & depastionem facit. Atheroma, est tunica
 neuosa, quæ humorē pulti simile continet. Steatoma, est auctio pinguedinis aliqua in parte præ-
 ter naturam congesta. Profartelis. i. appensio, longiorum est membranarū ad uicina loca applica-
 tio. Aneurysma. i. dilatatio, uenosi uasculi relaxatio est, aut dispersio spiritalis materie sub carne,
 per dissultationē sese diffundentis, distribuentisq;. Hyposphagma, extra superficiem est, per simi-
 le uibici. Ganglium, conglobatio est nerui præter naturam, quæ in unum corpus coaluit. Aptha,
 superficialia est ulceratio, quæ in ore gignitur. uisitur autem hæc in puerulis potissimum ulcera-
 tio. Phlegmone, est tumor cum rubore & duricia, pulsatiles afferens dolores: dicta, quod affectus
 ea locus φλεγμητου, hoc est uratur. aut tumor dolens, ac renitens, cum rubore, citra febrem. Erysipe-
 las, id est ignis sacer, est rubedo cum ignita inflammatione, febres interdum, doloresq; inferens.
 (uel ignis sacer, est tumor rubens, dolorificus, qui à bilioso sanguine generationem obtinet. Car-
 bunculus, est ex magis melancholico putrefacto sanguine tumor ulcerosus.) Vacuamus uel ue-
 næ sectione, uel cucurbitula, uel hirudine, ac similibus. Sanguinem detrahimus ob multam ple-
 nitudinem:

α. μιλφω
σις.

A nitudinem: præsertimq; ubi ipsum affectus auctorem esse suspicabimur. Detractionis cuiuslibet tutior præferenda: grauis, medicinæ oblatione declinanda est. Cucurbitula utimur ad locorum contusionem. Hirudinem admouemus, ubi affectum locum tenuiter aperire est opus. Scirrhus, est tumor corporum, cum duritia, & pōdere & motus, ac sensus difficultate. Abscessus, est corporum ex phlegmone in pus transmutatio. Coloboma, id est mutilatio, defectus particulæ est in parte aliqua corporis. Tofus, est substātia callosa, & renitēs. Hydrocephalon, est humoris aquosi, aut fæculenti sanguinis collectus in parte corporum aliqua eorum, quæ caput concinnant. Syrix, id est fistula, tubulus est callosus, angustus, oblongus, interdum etiā obliquus, os habens, cui cicatrix obduci nequit, per quod humor certis temporibus tenuis excernitur. Duæ fistularum differentia sunt: cæcæ, quæ osculum in profundo, sinum ad superficiem habent: occulta, quæ & os, & sinum obtinent in profundo. Cerion, id est fauus, ulcus est assidua habens foramina, ex quibus humor mellis similis excernitur. Phagedæna, est ulcus, quod propinqua & adiacentia erodit. Carcinoma, est tumor malignus, prædurus sine ulcere, uel ulceratus, à cancro animali dictus, quem Græci καρκίνου uocant. Dionysisci, sunt ossæ eminentiæ, quæ prope tempora nascuntur. dicunt autem cornua, detorto à cornigeris animalibus nomine. Terebo, pertusio est ossis ex corruptione. affectui nomen ab accidentibus foraminibus datum est, quæ τρηματα appellantur: quasi τρημα quidam existat. Aden, id est glandula, conuolutio sicca quædam & carnosæ est uel carnosæ conglomeratio. Struma, caro est sicca, quæ nec facile soluitur. Broncocele, quasi dicas gutturis ramex, tumor est gutturi adnascens: differtq; ab eo, qui in scroto progignitur. Anchyle, passio est tendonum circa collum, uel articulos, qua functio impeditur. Exomphalos, id est procidens umbilicus, prominentia est umbilici diuersis de causis proueniēs. Gynæcomasthon, id est muliebris mamma, subiectæ mammis pinguedinis auctio est præter naturam. In contextu est abscessus, cū corporum, quæ sunt in profundo, aut uiscerum in pus fit mutatio. Acrochordon (genus quoddam est id uerrucarum dolens) exortus est orbicularis, angustamq; obtinens basim. Phygethlon, id est panus, abscessus est nascens in inguine. Epiploomphalon, omenti est in umbilicum decursus. Hydromphalon, coitio in umbilico est lenti humoris, qui sub tunica quoq; interdum continetur. Poromphalon, est concretio tofi in umbilico. Sarcomphalon, incrementum carnis præter naturam est in umbilico, uel mitis, uel malignæ. Pneumomphalon, dilatatio est umbilici. Hypospidias, est affectus, in quo glans colis attracta est. Thymus, asperæ carnis extuberatio est, quæ similis circa genitale, ac sedem oritur. Lipodermus, id est (translato ad morbum nomine) appella, defectus est tegētis glandæ pelliculæ, adeo, ut distrahī nō amplius possit. Phymi duo discrimina sunt: uel enim ex natura fit, uel postea gignitur, ulceratione antegressa. Pariepiphyrosis, est, cum retracto glandis neruo præputium deduci præterea nequit. Rhagas, id est scissura, fissumue, diuisio est labia obtinens callo indurata. Circuncisio uel circunsectio, ablatio est cutis glandem obtegentis. Hæmorrhoids, relaxatio est uasorum, quæ sedem contexunt, dicta καὶ τὸ τὸ αἷμα δι' αὐτῆς ῥέει, id est, quod sanguis per eam fluat. Differentiæ quinque hæmorrhoidum sunt, à magnitudine, multitudine, figura, loco constitutione. à magnitudine, cum aliæ paruæ sint, aliæ magnæ, aliæ mediæ. à multitudine, cum plures in alijs, in quibusdam pauciores consistant. à figura, quod nonnullæ angustæ, quædam lata sint basi. à loco, quando aliquæ in ano, quædam in sphinctere, id est strictore, aliæ in recto sunt intestino. à constitutione, quoniam aliæ mitis sunt, aliæ malignæ. Cōdyloma quasi dicas nodus, est extuberatio, quæ cum phlegmone in rugosa contrahenteq; se ani parte consurgit. Tres circa scrotum fiunt affectus, ramex, scabies, detritio. Tumores in scroto consistunt, hydrocele, enterocele, hydrēterocele, cirsocele, porocele, epiplocele, enteroepiplocele, id est hernia seu ramex aquæ, intestini, aquæ & intestini, uaricis, tofi, omenti, intestini atq; omenti. Hydrocele, lenti humoris in parte scroti collectio est. Enterocele fit, intestino in alterum locum paulatim, uel semel delapso. Enteroceles causæ sunt, antegressa quidem, intensio, uel ictus, continens autem, iterata huius extensio, aut ruptio. Hydrenterocele, est delapsus intestini minusq; elaborati humoris collectus in scroto. Cirsocele, est dilatatio amplificatioq; quorundam, aut omnium, quæ testem alunt, uasorum. Hygrocirsocele, id est aquosus simul & uaricosus ramex, est dilatatio testem nutrantium, uasorum & lenti humoris in scroti aliqua parte collectio. Epiplocele, lapsus omenti est in partem scroti. Enteroepiplocele, in scroti partem casus intestini est atq; omenti. Cele id est ramex, tumor est, qui dictorū aliquod continet. omnis enim in scroto tumor κήλη, id est ramex nuncupatur. Cryforchis, id est testiculi occultatio, testiculi, uel testiculorum recessio est. Rhacosis, id est detritio, multa scroti extensio est. Psoriasis, id est scabies, duricia scroti est cū intensa prurigine, quandoq; uero & ulceratione. Gangræna, est corporis mutatio à naturali cuiusq; habitu in alienum, atq; extinctio, cum ulceratione, uel citra hanc. gignitur autem uel plethora antegressa, uel dum extinctio fit, aut phlegmone ex chirurgi imperitia. Os, est, ut Plato arbitrat, medulla, quæ à calido spissatur. ex quorundam autem medicorum sententia, terrena concretio, & solida, & sensus expers ac sanguinis. Commune chartilaginis & unguis est sensu carere, atq; inæquale esse, cæterum chartilago imago est ossis. sæpissime enim in articulis adiacet. Unguis uero, superficies ossis fuerit: aut cutis concretio dura & sicca. Hermaphroditus, complexus est masculini sexus ac

Isagogici.

i fœminei,

fœminei, simul etiam utroque genitale proprium obtinente, Dracūculus, est ulcus, quod à parte **E**
 propinqua ad ipsum nerui delationem habet, dictus, quòd neruus mouendo corpore in ulcus re-
 cedat, in eoq; occultetur. Clauus, est ulcus in pedis planta orbiculatum, quod callum contraxit.
 Semen, ut Plato, ac Diocles autumant, ex cerebro, & dorsi medulla excernitur. ut autem Praxa-
 goras, atq; Democritus, præterea & Hippocrates censent, ex toto corpore. Democritus quidem
 ait, Homines unus erit, & homo omnes. Hippocrates uero, genitura, inquit, undiq; à corpore de-
 manat, à sanis sana: à morboſis morboſa. Semen, est secundum Stoicos, quod cum spiritu, & ani-
 ma, sed ueluti non pars ab animali dimittitur. ut autem opinio fert Asclepiadis, genitiuus humor,
 qui in ueneris congressibus excernitur. Illud quæſtione exagitatū est, utrum fœmina perinde
 ac mas semen depromat. etenim eadem Veneris libidine uexatur fœmina, ñſdemq; obnoxia est
 morbis: ac planè ex conſeſtione ſeminarijs meatibus prædita eſſe oſtenditur. Maximum quoque
 id conferendi ſeminis teſtimonium eſt, quòd ſimiles matribus procreentur liberi. Porro conferri
 ipſum teſtis eſt Hippocrates, qui in libro De infantis natura, Si profecta, inquit, ab ambobus ge-
 nitura in mulieris locis manet, primum quidem unà miſcetur, utpote nò quieſcente muliere, con-
 caleſcendoq; colligitur, ac craſſeſcit. dein ſpiritum cõcipit. Differt à genitura ſemen, quòd hoc in **F**
 ſeminarijs meatibus ſit. quidam uero, quod iam eſt excretum, id eſſe ſemen uolunt: genituram au-
 tem, ſemen nondum concoctum. at nos, ut Asclepiades dicit, ſemen quoq; in ijs eſſe, qui genera-
 re non adhuc poſſunt, definiuimus. Infœcunditatis duplex cauſa eſt, quarum altera uiro, mulieri
 altera debetur: & utraq; multiplex. nam fœmina in cauſa eſt, ſi perfrigidum uterum uel præpin-
 guem habeat: mas uero cum ſpado fuerit teſticulis orbatus: aut alio quodam morbo laborauerit.
 Non eſt pars uterum gerentis, quod geſtatur in utero: aut certe ipſo intereunte, grauidam quoq;
 interire neceſſario conuenit, uel partu edito lædi integris functionibus obeundis, quaſi pars ei,
 qua ipſius corpus priuatum eſt, deſit. Alimento perfruitur embryum, per ſecundas id excipiēs at-
 trahensq;: cæterum non per os, ſed per umbilicum alitur. Embryum quidam animal eſſe, quidam
 non eſſe prodiderunt: animal eſſe id illi conieſtauerunt ex motu: quando quidem mouetur & em-
 bryum: atq; ut ſentiens animal, in matris uoluptatibus oblectatur, lætaturq;: in angoribus autem
 contrahitur atque cogitur. nulli enim ſenſus, præter quam animali, à natura datus eſt. Qui autem
 non eſſe animal aſſerunt, nutriri ipſum quidem, & augeri, ut arbores quoq; nò tamen, ut animan-
 tes, appetitionem, motumq; ex ea habere conſitentur. haud enim ſolum nò citra electionem, ſed
 neq; ex propoſito mouentur, uerum ut arbores & plantæ. nam uentus ñſ cauſam aſſert motionis:
 embryis uero, circumfuſa humiditas, & lubricitas, atq; uteri figura, qui, cum impletur, tumeſcit in **G**
 globum. eſt autem globus, ſeu ſphæra, figura in omnem motum, utpote omnis expers baſis, natu-
 ra procliuſ. At Asclepiades embryum neq; animal, neq; non animal eſſe pronunciauit, ſed ſimi-
 le id eſſe dormientibus dixit. nam, quo illi modo ſenſus obtinent, neque ñſ tamen utuntur, ſic &
 quod in utero geſtatur. Gignitur mas, ut nonnulli opinantur, poſtquam ex dextra parte auulſum
 ſemē in uterum conieſtum eſt: fœmina, cum ex ſiniſtra. ſunt & alij, qui pro ſeminis peculiari tem-
 peratura, à caliditate uel frigiditate fieri dixerit. nam ſemen calidius marem generat: frigidius fœ-
 minam. Fiunt gemini, atq; tergemini, ut quidam arbitrantur, quoniam ſemen in calidum uterum
 detractum ac deriuatum frangitur. alij ad ſuperfoetationem cauſam referunt. nos uero, ſi in hæc
 ambo conferri ſemen fuerit inuentum, gemellos aſſerimus procreari. Generatur monſtra, ut qui-
 dam aiunt, per declinationē obliquitatēq; uteri. nam, quod inæqualiter ſemen infunditur, mon-
 ſtra progignit: quomodo & liquatum plumbum, ſi inæqualiter deſuſum ſit, inæquale opus con-
 flat. Monſtra uel per defectum, uel per exceſſum fiunt. gignuntur per magnitudinem quæ am-
 plo: per paruitatem, quæ paſſerino ſunt capite: per numeroſitatem uero, qui ſex conſtant digitis,
 quandoq; etiam pluribus. Quam ob cauſam ſeptimeſtres partus uiuunt, octimeſtres minime: Ita **H**
 fertur, quoniam numerus octo, par, & cõiunctus, nec decretorius eſt: ſeptem autem impar eſt nu-
 merus, neq; uero coniuuctus, atq; ob id decretorius. Conceptionis cauſa, eſt commoda uteri ca-
 liditas, recensq; menſium purgatio, ac coeundi appetitus. hæc enim ſimul congreſſa ſemen deti-
 nuere. Conformatur primum embryi ſecunda: deinde reliqua. Conſtat ſecunda ex duabus uenis,
 duabusq; arterijs, & quinto uocato uracho: uocatur autem chorion ſeu q; embryi cõceptaculum
 ſit, ſeu q; ipſi alimentum ſuppeditet. Partus dolores, ſunt ſpiritus conferti, impetus, ad embryi ex-
 curſum. Tribuuntur mulieri menſtrua, quæ ſanitatis gratia euacuentur: embryo autē alimentum
 præbeant per conceptum ſuppreſſa. ſunt enim tum ad conceptionem, tum ad lactis generationē
 comparata. Fit prægnantibus pica duobus circiter aut tribus à conceptu menſibus, affecto nimi-
 dum ſtomacho. nondum enim uis embryo ſuppedit conſumendi alimenti. Pica cauſa inde pro-
 dit, q; abundet materia, & ſtomachus perturbatione uexetur. huiusce rei argumentum eſt, quod
 cum incrementum acceperit embryum, tunc recipiente ſe deorſum ſanguine, ad ſe ſtomachus re-
 dit. Prodeunt in lucem quatuor figuris, ſiue habitibus embrya, una in caput, quæ ſecundum na-
 turam eſt: tres reliquæ præter naturam: eæ ſunt, in pedes, in latus, in duplum. Ægri partus tribus
 modis fiunt, pro gerente in utero, pro eo, quod geritur, pro exterioribus. pro gerente, duplici uia:
 ex animi motibus, cum zelotypijs, uel mœroribus uel alio quouis affectu detenta fuerit: ex ñſ ue-
 ro, quæ

Aro, quæ ad corpus attinent, cum angustis fuerit meatibus, aut præpinguis, aut primum foeta, aut prædita utero sit, qui alimentum nõ admittat. pro eo, quod geritur, cum moritur in utero partus: uel geminus, aut monstrosus eliditur. pro exterioribus, per intensam hyemem, aut æstum uehementem. Causam ulcerum in utero habent interdum abscessus: nonnunquam pessus corruptorius: quandoq; uero scirrhus. estq; hic cum alijs diuturnus. Sarcolis in utero, est carnis collectæ expullulatio: quam, si magna sit, particulatim recidere cõuenit uellicatâ scalpris, quo celerius emoriatur: sin parua, protinus tollere. Hæmorrhagia, id est sanguis eruptio, effusio abundans est sanguinis: quæ, si magnum uulnus sit, per largum obitur fluxum: sin angustum, per iaculationem: ut in uenis secandis. Differt hæmorrhagia ab hæmorrhoidē, q̄ hæmorrhagia, abundas effusio, uti diximus, sanguinis: hæmorrhoidis autem, delatio sanguinis est per dissultationem, ac paulatim facta. Duobus modis sanguis erumpit: dissultatione, uel rptione. quæ dissultatione, ac corporis nostri uasorum erosione constat, non facile sanatur. curantur ægrius arteriæ, quàm uenæ: partes in profundo sitæ ijs, quæ superficiem occupant: & quæ his, aut illis uicinæ magis sunt, faciliorem, difficilioremue curationem recipiunt. Sanguinem, quem nõ paruo negotio compescas, facile hæc loca profundunt, temporales muscoli, cerebri membranæ, palatum, columella, collum, alæ, inguina, &

Bid genus alia inter homines uero, si ætatē spectes, iuuenes: si habitum, prauis affecti humoribus: si anni tempus, in estate. Chymi appellatio apud Hippocratem semper humoribus corporis desti nata est, ex quibus nos cõstituimur, sanguine, inquam, pituita, & duplici bile, flaua & nigra. apud Platonem uero, & Aristotelem gustabilis qualitas quæuis nobis insita chymus, id est sapor, nominatur. sunt porrò qualitates, acor, austeritas, acerbitas, acrimonia, falsedo, dulcedo. sic & Mnesitheo placet. Continet pars ea medicinæ, quæ de affectibus agit, quid, & qualis sit uniuersalis, & quid particularis affectus, ac morbus: quid item causa, quid signum: & quæ huius differentia habeantur (sunt autem hæc specie complures) nõ qualis affectus causarum, quæ morbos cõmittunt. loca item explorat, in quibus sint affectus. querimus enim, quis affectus phrenitis, comitialis morbus, lethargus, dolor lateris, peripneumonia, resolutio neruorum, & similia. Sunt uero causæ horum manifesta, & non manifesta: & antegressæ, & antecedentes, & continentes: atq; in uniuersum, quæ sit affectus constitutio: & in quibus ij corporis partibus dicti sint, perscrutatur. Crisis, id est iudicatio, idonea morbi ac celer in tempore dissolutio est. Periodus, id est circuitus, successiua redditio est ordine dispositi temporis. Cerebrum animale facultatem obtinet, atq; huius partem principē, quæ ratio cinatrix est, atq; mens: Cor uero iracundam. Administratur pariter corpus

Cà corde & iecore. Facultas naturalis, alrix, & auatrix est. Sumit cor alendo, augendoq; corpore, à iecore sanguinem: spiritum à pulmone: quas cõfectas elaboratasq; materias sic in uniuersum corpus transmittit. Instrumentaria, pars est chirurgiæ, quæ per restitutionem. ac consentaneam curationem dispositis præter naturam humanis olibus sanitatem uendicat. Sunt ossa in nobis duobus modis coniuncta, per articulum, & coagmentationem. Articulus, commissura ossium est, quæ moueri natura uoluit. Coagmentatio, commissura est ossium, quæ lege naturæ nequaquam mouentur. Lapsus, seu luxatio, est ossium, quæ per articulū, uel coagmentationem mouentur, extra naturam delatio. Exarticulatio, siue eluxatio, est ossis secundum naturam se habentis in alienum naturæ locum ex profunda cavitare egressio. Dearticulatio, seu deluxatio, est ossis euariatio, delatioe à naturali loco ad eum, qui præter naturam est. Motio, est ossiū per fixurā, harmoniamue compactorum ex propria sede in naturæ oppositam exturbatio: quemadmodū ex tarso disruptis ossiculis aut uertebrijs fieri consueuit. Diductio, est mutua ossium per futuram, & coalitum coniuictorum separatio, atq; diremptio. Restitutio, est ossis, uel ossium à loco naturæ cõtrario ad naturalem traductio. Tentio, est tractus corporum. Mochlia, traductio est ossis, aut ossium ad naturalem locum ab eo, qui præter naturam sit. Catatafis, est ad inferna loca corporum tractus. obitur

Dhæc partim principijs, quæ tentionis causæ sunt, è regione oppositis, partim trãsumptione in contrarium, nempe transmissis per rotulas principijs, quæ tentionem molliuntur, ac superius adnexis. Anatafis uero, id est tentio ad superna loca, per traductionem, intelligi ex ijs potest, quæ de catatali prodidimus. Distentio, est ad superna, atq; inferna loca corporum tractus. Exelcysmus, seu rectius forte Eifelcysmus, est deductio ossis, uel ossium à superficie in profundum. Rhegma, id est ruptum, est ossis ad ossium traductio à profundo ad superficiē. Traductio, est diducti ossis in naturalem locum reuocatio. Extasis, id est mentis emotio, est insania, quæ breui finitur. Eplexis, id est consternatio, est emotio mentis, quæ ex repentina aliqua perturbatione extrinsecus aduenit. Enthusiasmus id est fanatica percussio, seu afflatio numinis, est uelut cum quidem mente in sacris faciendis capiuntur, si qua uiderint: aut si tympana, uel tibias, uel

GALENO ASCRIPTA INTRO-
DUCTIO, SEV MEDICVS:

Quem librum olim Ioannes Andernacus Latinum fecit: nuper uero
post Bartholomæi Syluanij recognitionem ad Græci
exemplaris collationem castigatus.

*Vide in secunda sectione sexti epidemiorum, commentario quadragesimo secundo,
ubi citatur liber Herodoti, qui inscriptus est Medicus.*

Quomodo inuenta sit medicina. Cap. 1.

ARTIVM inuentiones uel deorum filijs, uel quibusdam eorum propinquis, quibus dii primi artem omnem communicarunt, Græci ferunt acceptas. Hac igitur ratione & Æsculapius medicinæ, quam primus ab Apolline patre institutus, hominibus tradidisse dicit, inuentor extitisse apparet. Porro ante illum ars medica nondum hominibus fuit cognita, nisi quæ ueteres medicamentorum & herbarum, qualia apud Græcos Chiron Centaurus, & ab eo eruditi heroes nouerant: ad hæc quæcunq; Aristeo, Melampodi, & Polydo adscribuntur, experientiã quandam habuere. Apud Ægyptios sanè præter herbas, aliam quoq; medicamentorum rationem in usu fuisse Homerus hunc in modum testatur:

Fertilis Ægyptus rerum medicamina mista,

Optima multa, simul deterrima plurima gignit.

Porro ex cadauerum consecratione, quam in condiendis ijs asseruandisq; habere moris erat, multa etiam, quæ manu administrantur, apud primos medicos inuenta esse uidentur. Quædam dicuntur ex casu obseruata fuisse, ut suffusos appungere, inde, quod capra quæpiam ex suffusione male habens, iunco aculeato in oculum impresso, uisum receperit. Quin & clysteris usum inde profectum esse scribunt. Hæc enim colli cute tanquam clysteris utre, marina, Niliq; aqua impleta, rostro eam sibi ipsi per annum indit. Scribit etiam Herodotus historiographus, quondam ægris per compita expositis, illos, qui iisdem aliquando morbis laborarant, referre solitos, quibus unusquisque usus, sanitatem recuperauerit: atque hoc modo ex multorum usu ac experimentis rem medicam conflaram esse. Sed hæc quidem experientia ratione uacua, nondumq; rationalis fuit. Cæterum perfectam medicinam, & omnibus numeris absolutam, nimirum diuinam aïo, Æsculapius solus inuenit. Illam uero quæ inter homines uersatur, huius successores Asclepiadæ posteris ueluti hæreditario acceptam tradiderunt, maxime Hippocrates, qui omnibus facile præcelluit, primusq; perfectam apud Græcos medicinam in lucem protulit.

Quæ medicina principia. Cap. 2.

PRINCIPIA medicinæ tria sunt, unum inuentionis, alterum constitutionis, tertium interpretationis. Inuentionis igitur medicinæ (ut simpliciter dicam) uetustissimum planè, citraq; rationem principum, experientia est: quemadmodum apud Ægyptios, & reliquos omnes barbaros. Redigendi uero in artis constitutionem, sicut Asclepiadarum medicinam, ratio & experientia. Interpretationis, ut scribit Athenæus, uel traditionis, quemadmodum quidam dicunt, initium, naturalis est speculatio. Enim uero simpliciter & Hippocrates dixit, Medicæ rationis initium primum natura est: nam à naturæ inspectione Dogmatici auspicantur, quoniam ex ijs, quæ secundum naturam sunt, & illa, quæ contra habent, possunt cognoscere: at sine naturalium cognitione illa, quæ à naturali habitu recedunt, scire nemo potest. Quinetiam in curando naturæ speculationem similiter requirunt: quando quidem ex naturali aduouendorum auxiliorum potentia, quæ cuilibet morbo idonea sint, accipiunt. Qui uero ex alijs sectis naturæ cõtemplationem aspernantur, utriq; à quibus præsidia afferendi habitum finxere, incipiunt, Methodici ex communitatum indicatione, empirici ex obseruatione experimentorum: Qua enim ratione Dogmaticis medicæ rationis natura, eadem empiricis experientia crebro & ferè semper in iisdem, & pari modo contingens, principium existit. Ab hac siquidem historiam quoq; suam exordiuntur, & secundum hæc ab alio ad aliud simile transeunt. Sed methodicis euentuum similitudinis inspectio, uel communitatum apparentium cognitio principium dicitur.

Quot